

Seat No. : _____

DO-119

December-2013

B.A. (Sem.-I)

Core-102 : Geography

Geography of Gujarat

(Physical and Resources)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) જરૂર જણાય ત્યાં આકૃતિ દોરો.

Instructions : Draw diagrams wherever necessary.

(2) વિદ્યાર્થીઓ કોતરણીવાળા નકશાનો ઉપયોગ કરી શકશે.
Candidates may use map stencils.

1. ગુજરાત રાજ્યનું સ્થાન અને ભૂપૃષ્ઠના વિભાગો સમજાવો.
Explain the location and physiographic divisions of Gujarat State.

અથવા/OR

ગુજરાતના ભૂપૃષ્ઠના વિભાગો જણાવી સૌરાષ્ટ્રનો ઉચ્ચપ્રદેશ અને કચ્છના પ્રદેશની ભૂપૃષ્ઠીય લાક્ષણિકતાઓની ચર્ચા કરો.

Give major physiographic divisions of Gujarat and discuss the relief characteristics of Saurashtra Plateau and Kutchh regions.

2. આબોહવાના સંદર્ભમાં ગુજરાત રાજ્યની પ્રાકૃતિક વનસ્પતિની ચર્ચા કરો.
Discuss natural vegetation of Gujarat State in context to the climate.

અથવા/OR

ગુજરાતની મોસમી ઘટનાઓની રાજ્યની ઋતુઓના સંદર્ભમાં ચર્ચા કરો.

Discuss the monsoon phenomenon of Gujarat in reference to the seasons in State.

3. કોલસો, ખનીજતેલ અને કુદરતી વાયુ સંપત્તિ ગુજરાતના આર્થિક વિકાસમાં કેવી રીતે મહત્વની છે ? સમજાવો.

How coal, oil and natural gas resources are important in economic development of Gujarat State ? Explain.

અથવા/OR

ભૂસ્તરશાસ્ત્રના સંદર્ભમાં ગુજરાતમાં ખડકોના પ્રકાર અને તેના વિતરણનું વર્ણન કરો.

Describe the types and distribution of rocks in Gujarat in reference to its geology.

4. મહત્વની કુદરતી સંપત્તિ તરીકે ગુજરાતની વિવિધ જમીનોના પ્રકારો સમજાવો.
Explain different types of soils in Gujarat as an important natural resource.

અથવા/OR

ગુજરાતની જંગલ સંપત્તિ અને આર્થિક વિકાસમાં તેના ફાળા વિશે નોંધ લખો.

Write a note on the forest resources and its economic importance in Gujarat State.

5. પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો :

Answer the questions :

(A) ખાલીજગ્યા પૂરો :

Fill in the blanks with right options.

(1) _____ મહત્વનું અક્ષવૃત્ત ગુજરાતમાંથી પસાર થાય છે. (0°, 24.5°N, 23.5°N, 23°N)

_____ important latitude crosses Gujarat State. (0°, 24.5°N, 23.5°N, 23°N)

(2) ભોગાવો નદી ગુજરાતના _____ અખાતમાં મળે છે. (કોરી નાળ, કોપાલીની ખાડી, ખંભાતનો અખાત, કચ્છનો અખાત)

Bhogavo river meets in _____ gulf of Gujarat State. (Kori Naal, Kopaali bay, Gulf of Cambay, Gulf of Kutch)

(3) ભૂસ્તરશાસ્ત્રની દ્રષ્ટિએ ગુજરાત રાજ્ય _____ પ્રદેશ તરીકે ઓળખાય છે. (ખૂબ જૂનો, પ્રાચીન, તદ્દન નવો, જૂનો)

In reference to Geology Gujarat State is known as a _____ region. (Very old, ancient, absolute new, old)

(4) ડેક્કન ટ્રેપના ખડકો એ _____ પ્રકારના ખડકો છે. (રેતીનો પથ્થર, ચાઈના માટી, અગ્નિકૃત, ક્વાર્ટઝાઈટ)

Deccan Trap rocks are _____ types of rocks. (Sand stone, China clay, Igneous, Quartzite)

(5) _____ ખડકો ગુજરાતમાં કાળી જમીનની રચના કરે છે. (ત્રેપ ખડકો, રેતીના ખડકો, ક્વાર્ટઝાઈટ, ચૂનાના ખડકો)

_____ rocks form Black-Soil in Gujarat. (Trap rocks, Sandy rocks, Quartzite rocks, lime rocks)

(6) _____ જિલ્લો ગુજરાતમાં લઘુત્તમ સરેરાશ વરસાદ મેળવે છે. (બનાસ કાંઠા, સાબર કાંઠા, ડાંગ, કચ્છ)

_____ District gets minimum average rain in Gujarat. (Banaskantha, Sabarkantha, Dang, Kutch)

(7) કચ્છની નદીઓની જળ અપવાહ પ્રણાલી _____ જળ પ્રણાલી તરીકે ઓળખાય છે. (અરિય પ્રણાલી, સમાંતર જળ પ્રણાલી, જાળી આકાર પ્રણાલી, વર્તુળાકાર જળ પ્રણાલી)

The drainage pattern of the rivers of Kutch is known as _____ drainage pattern. (Radius Pattern, Parallel Pattern, Grid Pattern, Circle Pattern)

(B) ખરું કે ખોટું લખો :

Write true or false :

(i) આરાસુરની ટેકરીઓ ગુજરાતના પશ્ચિમ ભાગમાં આવેલી છે.

Aarasur Hills are located at the western part of Gujarat.

- (ii) ગોરાટ અને ભાઠાની જમીનો એ કાંપની જમીનના પ્રકારો છે.
Gorat and Bhatha soils are the types of Alluvial soil.
- (iii) સૌરાષ્ટ્રની ક્ષારીય જમીન કાનમના પ્રદેશ તરીકે જાણીતી છે.
The Saline-Alkaline soil of Saurashtra is known as Kanam region.
- (iv) સૌથી વધુ પાતાળ કૂવાઓ સુરેન્દ્રનગર જિલ્લામાં આવેલા છે.
Maximum deep wells are located in Surendranagar District.
- (v) આણંદ અને ખેડા જિલ્લાઓમાં સિંચાઈ માટે તળાવોનો મહત્તમ ઉપયોગ થાય છે.
In Anand and Kheda districts lakes are used maximum for irrigation.
- (vi) માર્ચ મહિનો ગુજરાતનો સૌથી વધુ ગરમ મહિનો છે.
March is the maximum hot month of the year in Gujarat.
- (vii) જંગલોના વિકાસ માટે ગુજરાત ગવર્નમેન્ટે કુલ પાંચ ઝોન બનાવ્યા છે.
There are total five zones made by Government of Gujarat for the development of forests.
-

